

تبدیل روستا به شهر و تأثیر آن بر کیفیت زندگی ساکنان؛ (مورد مطالعه: بیران شهر)

تاریخ پذیرش نهایی مقاله: ۹۶/۰۱/۲۰

تاریخ دریافت مقاله: ۹۵/۰۲/۲۲

مهدی رحیمیان* (استادیار گروه اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی، دانشگاه لرستان)
فرشته حافظی (دانش آموخته‌ی کارشناسی ارشد توسعه روستایی، دانشگاه لرستان)
سعید غلامرضایی (استادیار گروه اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی، دانشگاه لرستان)
نسرین حسین‌نژاد میر (دانش آموخته‌ی کارشناسی ارشد توسعه روستایی، دانشگاه لرستان)

چکیده

هدف از انجام پژوهش پیمایشی حاضر بررسی مسأله‌ی تبدیل روستا به شهر و اثرات آن بر کیفیت زندگی ساکنان آن در شهر تازه تأسیس بیران شهر واقع در استان لرستان می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش کلیه‌ی خانوارهای ساکن شهر بیران شهر می‌باشند ($N=1655$). با استفاده از فرمول کوکران حجم نمونه ۲۰۰ خانوار برآورد گردید. نمونه‌ها با روش نمونه‌گیری تصادفی ساده انتخاب و از طریق پرسش‌نامه مورد مصاحبه قرار گرفتند. روایی و پایایی ابزار تحقیق، به ترتیب به روش اعتبار محتوایی و با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ (بیش‌تر از ۰/۷) مورد تأیید قرار گرفت. در نهایت تجزیه و تحلیل داده‌ها با نرم‌افزار SPSS انجام شد. نتایج اولویت‌بندی اثرات تبدیل شدن بخش چغلوندی سابق به شهر جدید بیران شهر، بر مبنای میانگین از نمره ۵، نشان داد که این تبدیل بیش‌ترین اثرات را به ترتیب در زیر بخش‌های؛ (۱) ارتقاء خدمات شهری (۳/۹۹)، (۲) بهبود وضعیت مسکن و شهرسازی (۳/۹۲)، (۳) توسعه آموزشی (۳/۹۱)، (۴) جلب مشارکت اجتماعی (۳/۸۶)، (۵) توسعه بهداشتی - درمانی (۳/۵۸)، (۶) بهبود امکانات ارتباطی (۳/۵۷)، (۷) تأمین امنیت منطقه (۳/۴۵)، (۸) توسعه اشتغال و بهبود فضای کسب و کار (۳/۴۰) و (۹) دسترسی به اماکن ورزشی و تفریحی (۳/۲۵)، داشته است.

واژه‌های کلیدی: شهر، روستا، بیران شهر، کیفیت زندگی

مقدمه

وجود شهرهای کوچک بسیار ضروری است، اما اغلب در چشم اندازهای توسعه و امنیت غذایی نادیده و مورد غفلت قرار می‌گیرند. این شهرها دارای کارکردهای اساسی از جمله تأمین نیازهای تولیدکنندگان خدمات و کالا و اشتغال در بخش غیرکشاورزی به جمعیت تحت پوشش خود می‌باشند (Tacoli and Agergaard, 2017: 2). با وقوع انقلاب صنعتی روند توسعه شهرنشینی در دهه‌های اخیر، فزونی یافته و باعث تقدم شهرنشینی بر شهرسازی شده است. شواهد نشان می‌دهد که در دهه‌های اخیر شهرها به صورتی بی‌برنامه رشد کرده و محدوده‌های شهری به چندین برابر وسعت اولیه خود رسیده‌اند (انصاری و همکاران، ۱۳۹۷: ۱۴۷). پایایی توسعه در یک جامعه‌ی شهری یعنی تأمین حد مطلوبی از رشد تولید اقتصادی و نرخ اشتغال، رفاه اجتماعی و محیطی سالم و پاک (نیک‌پور و رزقی‌رمی، ۱۳۹۸: ۴۲). محیط شهری با کیفیت و محله به عنوان عنصر بنیانی هر شهر القا کننده احساس رفاه و رضایتمندی به ساکنان از راه خصوصیات کالبدی، اجتماعی یا نمادین است (علیپور و شهاییان، ۱۳۹۸: ۲۱). در سال‌های اخیر، افزایش مراکز شهری با ترویج روستاهای بزرگ و مستعد به عنوان یکی از سیاست‌های اصلی برای بهبود سبک زندگی روستایی در نظر گرفته شده است (Omid et al., 2014: 196).

در دنیای در حال توسعه ما، تمرکز شهری، باعث پیدایش مسائل و مشکلات بسیاری در شهرهای بزرگ گردیده است. پژوهشگران شهری و منطقه‌ای جهت فائق آمدن به این عدم تعادل که در اثر توسعه شهرهای بزرگ به وجود آمده است، توجه و تمرکز تحلیل‌های خود را به توسعه شهرهای کوچک و متوسط به عنوان یک استراتژی لازم و مؤثر اختصاص داده‌اند. در بیشتر کشورهای در حال توسعه، توجه برنامه‌ریزان به تمرکززدایی فضایی - کالبدی سرزمین با هدف توازن بخشیدن به نظام سکونتگاهی، مهار رشد ناهنجار کلان شهرها، کاهش نابرابری‌های منطقه‌ای و دوگانگی شهری - روستایی، ایجاد فرصت‌های شغلی جدید، بهبود کیفیت زندگی در نواحی شهری و روستایی و کاهش مهاجرت روستائیان به شهرهای بزرگ؛ به راهبردهای متفاوتی در زمینه توزیع جمعیت و شهرنشینی منجر شده است (سمیعی پور، ۱۳۹۱: ۳).

یکی از مهم‌ترین این راهبردها، تبدیل روستا به شهر و تقویت آن‌ها می‌باشد؛ در ایران طی چند دهه گذشته با اجرای سیاست تبدیل روستاهای بزرگ به شهر، بسیاری از نقاط روستایی به شهر تبدیل شده‌اند (سجادی و هم‌کاران، ۱۳۹۱: ۲۶۸). در همین راستا قانون تقسیمات کشوری برای معرفی معیار شهرشدن سکونت‌گاه‌ها، تغییرات زیادی به خود دیده، به گونه‌ای که از معیار جمعیتی صرف به معیارهای ترکیبی جمعیتی - اداری (مرکز شهرستان و مرکز بخش) تغییر یافته است. تغییر در این قانون در دهه‌های اخیر، الگوی نظام سکونت‌گاهی در کشور را به شدت

تغییر داده است. این تغییرات باعث پهن‌تر شدن قاعده هرم سلسله مراتب شهری و ایجاد شکاف بیشتر طبقات در کشور شده است (زنگنه‌شهرکی، ۱۳۹۲: ۵۴۱). این خط مشی بر مبنای این فرض کلی استوار است که شهرهای کوچک در فرایند توسعه ملی، منطقه‌ای و محلی نقش دارند. از منظر پیوندهای روستا-شهری، تقویت شهرهای کوچک، دسترسی به بازار و خدمات را تسهیل می‌نماید؛ به این ترتیب با افزایش درآمد، تقاضا برای کالاها و خدمات افزایش می‌یابد؛ در نتیجه، میزان سرمایه در سطح ناحیه و شهرهای کوچک بیش‌تر می‌شود. از جنبه نظریه‌ای، این فرایند اثر مثبتی در اشتغال و کار و در نتیجه کاهش فقر دارد (Owusu, 2005: 87). طی سال‌های اخیر توسعه شهرهای کوچک از طریق ارتقای روستاها به شهر، به عنوان یکی از سیاست‌های اصلی بهبود کیفیت زندگی نواحی روستایی موردتوجه قرار گرفته است و در این مسیر طی چند دهه اخیر، تعداد زیادی از نقاط روستایی به شهر ارتقا یافته‌اند (رضوانی و دیگران، ۱۳۸۹: ۴۲).

با وجود آن‌که شهرنشینی در کشورهای در حال توسعه با مشکلات متعددی از قبیل کمبود مسکن و اشتغال همراه است، اما سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان در سطوح بین‌المللی و ملی بر قابلیت‌های شهرها، به ویژه شهرهای کوچک و متوسط برای بهبود کیفیت زندگی انسان‌ها تأکید دارند (UNFPA, 2007). مفهوم کیفیت زندگی عمدتاً به عنوان رضایت از زندگی، خوشبختی و سعادت، رفاه و آسایش شناخته می‌شود و سطح تحقق نیازهای انسان را منعکس می‌کند (Zielinska et al, 2011: 199). دیگر مطالعات بیانگر آن است که اصطلاح کیفیت زندگی تا اندازه‌ای مبهم است؛ از یک سو کیفیت زندگی فردی به عنوان پنداشتی از چگونگی گذران فرد مطرح می‌شود و از بعدی کلی‌تر کیفیت زندگی موقعیت‌های زندگی در مکان‌های مختلف حول یک عامل را شامل می‌شود؛ موقعیت‌هایی نظیر محیط پیرامونی و یا فرهنگ در یک جامعه معین می‌باشد (Pal & Kumar, 2005: 87). افزون بر مسأله تعریف و ابعاد کیفیت زندگی، بحث‌های زیادی درباره قلمروهای مورد استفاده در مطالعات کیفیت زندگی وجود دارد؛ اسمیت^۱ شش قلمرو اصلی را که به طور گسترده‌ای در مطالعات کیفیت زندگی در کشورهای مختلف مورد استفاده قرار گرفته‌اند، شناسایی کرد که عبارتند از: درآمد، ثروت و کار، محیط، سلامت، آموزش، مشارکت و ناهنجاری‌های اجتماعی نظیر جرم و جنایت. رضوانی و همکاران نیز سه قلمرو اساسی نیازها شامل نیازهای اولیه، به زیستی و فرصت و فراغت را مورد توجه قرار داده‌اند (خراسانی و همکاران، ۱۳۹۳: ۶۹).

در مطالعه حاضر نیز نه قلمرو فضای کیفیت زندگی را پوشش داده است و همچنین دریافت، ارزیابی و رضایت افراد از برآورده شدن نیازهایشان در نظر گرفته شده است. روند رو به

¹ Smith

رشد تبدیل روستاهای بزرگ به شهر با تقاضاهای گسترده‌ای از جانب مردم در جهت بهبود کیفیت زندگی و برخورداری از امکانات و خدمات بهتر شکل گرفته است. حال ممکن است این سوال در ذهن هر کسی خطور کند که تبدیل روستا به شهر تا چه حد باعث بهبود کیفیت و استانداردهای زندگی در شهرهای جدید شده است؟ برای پاسخ به پرسش‌هایی از این دست، این مطالعه به بررسی یکی از بخش‌های شهرستان خرم‌آباد که طی چند سال گذشته به شهر تبدیل شده است پرداخته است. بیران‌شهر، یکی از بخش‌های شهرستان خرم‌آباد است که در گذشته «چغلوندی» نام داشت. بخش چغلوندی در سال ۱۳۹۱ با مصوبه‌ی هیأت دولت به شهر تبدیل شد و به بیران‌شهر تغییر نام داد. با توجه به مباحثی که در خصوص تبدیل روستا به شهر و تأثیر آن بر کیفیت زندگی ساکنان ارائه شد، هدف از انجام تحقیق حاضر بررسی و تحلیل اثرات تبدیل بخش (چغلوندی) به شهر (بیران‌شهر) در زیربخش‌های مختلف توسعه در شهرستان خرم‌آباد می‌باشد.

در این تحقیق سعی بر آن است که به پرسش‌هایی زیر پاسخ داده شود؛

۱. اثرات تبدیل بخش چغلوندی به شهر بیران‌شهر بر زندگی مردم منطقه در چه ابعادی قابل

بررسی است؟

۲. در هر یک از این ابعاد اولویت بندی مؤلفه‌های موجود به چه صورتی می‌باشد؟

۳. و در نهایت این که هر شدت و ضعف اثرات هر یک از ابعاد نسبت به هم در چه وضعیتی

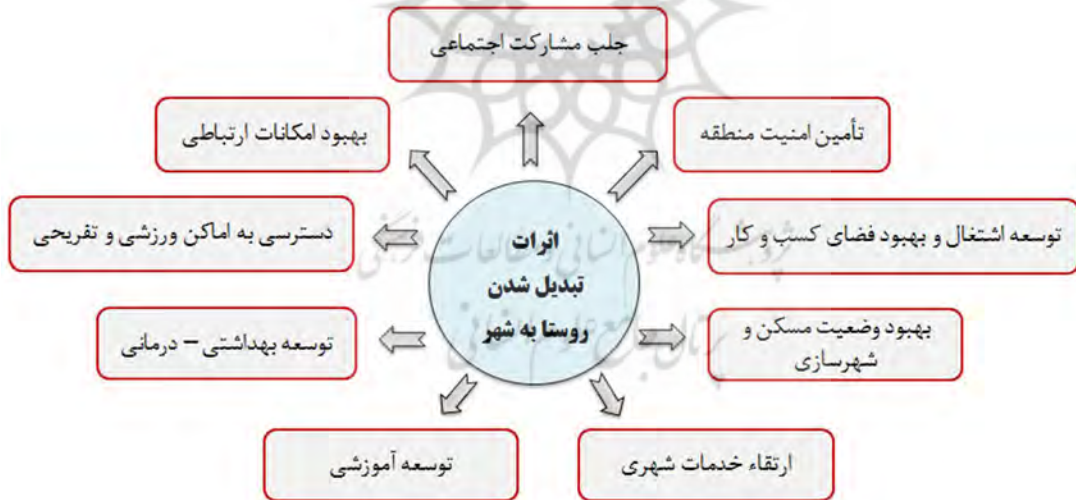
قرار دارد؟

ایده و موضوع مطالعه‌ی نقش و تأثیر نقاط شهری کوچک در سطح منطقه‌ای و محلی شاید اولین بار با کار جانسون (۱۹۷۰) و بحث مراکز توسعه روستایی توسط فانل^۱ آغاز گردید که تقریباً جدیدترین موضوع در توسعه منطقه‌ای بود (فنی، ۱۳۸۲). فداک در مطالعه خود به موقعیت خوب شهرهای کوچک در سلسله مراتب شهری و اشتغال صنعتی، تثبیت جمعیت و ایجاد فرصت‌های شغلی اشاره می‌کند (Fedak, 2000). کاماندا در تحقیق خود به مطالعه شهرهای کوچک در آمریکای جنوبی پرداخته و به این نتیجه رسیده است که توسعه و تقویت شهرهای کوچک منجر به ایجاد اشتغال، تمرکززدایی، جذب سرمایه‌گذاری‌ها و کاهش نابرابری‌های ناحیه‌ای شده است (Kamanda, 2007). نیل هنری در تبیین نقش شهرهای کوچک در توسعه ملی، شهرنشینی اشاعه یافته از پایین، که توسعه شهرهای کوچک و میانی را دربردارد را وسیله‌ای میسر و عملی جهت توسعه کشورهای در حال توسعه دانسته است که هدف آن کمک به ایجاد فرصت‌های شغلی و رشد ناحیه‌ای در مجاورت زندگی آنان است

(Hinrey, 2007). پی یون در طرح تحقیقاتی خود بر روی شهرهای کوچک چین اظهار می‌دارد که شهرهای کوچک مکان‌های مناسبی برای توسعه کانون‌های زیستی بوده و مهاجران روستایی را در برخی فعالیت‌های صنعتی و خدماتی جذب نموده و مانع از حرکت آن‌ها به شهرهای بزرگ منطقه می‌شود (Puwen, 2008). در ایران نیز در مطالعه‌ای که توسط برقی و هم‌کاران (۱۳۹۰) با عنوان «بررسی رضایت‌مندی ساکنان مناطق روستایی در تبدیل نقاط روستایی به شهر» انجام شده است به این نتیجه دست یافتند که ۲۸,۵ درصد از پاسخ‌گویان از تبدیل اژیه به شهر رضایت داشتند و بقیه ناراضی بودند. پاسخ‌گویان افزایش هزینه‌های ساخت و ساز، پرداخت عوارض و محدودیت‌های نگهداری دام را از مهم‌ترین دلایل ناراضی‌تی خود عنوان کردند. پورطاهری و هم‌کاران (۱۳۹۰) در تحقیقی با عنوان «ارزیابی کیفیت زندگی در نواحی روستایی (مطالعه موردی: دهستان خاوه‌ی شمالی، استان لرستان)» به بررسی کیفیت زندگی پرداخته‌اند. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که کیفیت آموزش، کیفیت محیط مسکونی، کیفیت محیط فیزیکی، اشتغال پایین‌تر از حد متوسط ارزیابی شده‌اند. کیفیت امنیت و کیفیت کالبدی جامعه نمونه در حد متوسط ارزیابی شده است. نتایج حاصل از پژوهش سمعی پور (۱۳۹۱) با عنوان «تبدیل روستا به شهر و نقش آن در توسعه منطقه‌ای و تحولات نظام شهری (مطالعه موردی: استان خراسان رضوی)» نشان داد روستاهای تبدیل شده به شهر توانسته‌اند در جذب و نگهداشت جمعیت موفق عمل کنند و در کل تأثیر مثبتی در بسامان سازی فضایی جمعیت و نظام سکونتگاهی منطقه داشته باشند. بر اساس نتایج تحقیق ایزدی (۱۳۹۲) تبدیل شدن بیضاء به شهر، پیوندهای عملکردی و انسجام روابط فضایی در محدوده مورد مطالعه افزایش یافته است. نتایج مطالعه صابر و همکاران (۱۳۹۴) تحت عنوان «تبدیل روستا به شهر و توسعه پایدار شهری (مطالعه موردی روستای حسن آباد استان فارس)» نشان داد که از نظر ساکنان حسن آباد تبدیل روستا به شهر بیشترین اثرات مثبت را در شاخص‌های اجتماعی (بهبود خدمات بهداشتی، خدمات ارتباطی و امکانات ایمنی) و شاخص‌های اقتصادی (افزایش خرید در اطراف روستاهای حسن آباد، کاهش وابستگی به مرکز شهرستان و دسترسی به کالاهای مورد نیاز در محل) داشته است و اثرات منفی آن را افزایش هزینه‌های مالیاتی، کاهش چراگاه و سختی نگه داشتن دام در محدوده شهرستان عنوان کرده‌اند. مطالعه کریمی و هم‌کاران (۱۳۹۳) با عنوان «بررسی نگرش مردم محلی به سیاست تبدیل روستا به شهر بر حسب محل سکونت (مطالعه موردی: بخش دیلمان، شهرستان سیاهکل)» نشان داد که بین نگرش ساکنان منطقه مورد مطالعه به سیاست تبدیل روستا به شهر بر حسب محل سکونت (شهر یا روستا) تفاوت معنی‌داری وجود دارد. میزان تأثیر این سیاست در ابعاد مختلف متفاوت بوده و بیش‌ترین تأثیر آن در ابعاد اجتماعی- فرهنگی و پس از آن ابعاد کالبدی- زیست‌محیطی و در انتها ابعاد اقتصادی بوده است. تقلید و همکاران

(۱۳۹۴) در پژوهشی با عنوان «تحلیلی بر تعاملات شهر و روستا با تأکید بر توسعه روستاهای اطراف شهرها (مطالعه موردی: استان آذربایجان غربی)»، بر این باورند که فاصله روستا تا شهر، شرط لازم برای توسعه روستایی به شمار می‌رود. از نظر این تحقیق روستاهای نزدیک به شهر شرایط بهتری از نظر دسترسی به امکانات خدمات رفاهی، الگوهای فرهنگی اجتماعی و فرصت‌های اقتصادی دارند.

بررسی مطالعات انجام شده در زمینه اثرات تبدیل روستا به شهر در بخش پیشینه پژوهش نشان داد که این رخداد اثرات متنوعی را بر وضعیت زندگی ساکنان منطقه‌ی مربوطه و توسعه‌ی آن در ابعاد و جنبه‌های مختلف به جای خواهد گذاشت. در این تحقیق و بر اساس چارچوب مفهومی طراحی شده (نمودار ۱) این آثار و پیامدها در چندین زیربخش قابل دسته بندی است. همان طور که در شکل (۱) مشاهده می‌شود این اثرات عبارتند از: (۱) ارتقاء خدمات شهری (۲) توسعه بهداشتی - درمانی (۳) بهبود وضعیت مسکن و شهرسازی (۴) جلب مشارکت مردم در مدیریت شهر (۵) بهبود امکانات ارتباطی (۶) توسعه اشتغال و بهبود فضای کسب و کار (۷) تأمین امنیت منطقه (۸) دسترسی به اماکن ورزشی و تفریحی و (۹) توسعه آموزشی. در ادامه این پژوهش اثرات نه گانه نام‌برده در منطقه مورد مطالعه مورد بررسی و تحلیل قرار خواهند گرفت.

نمودار ۱: چارچوب مفهومی تحقیق؛ اثرات تبدیل روستا به شهر، مأخذ: یافته‌های تحقیق

روش تحقیق

معرفی منطقه

بیران شهر، یکی از بخش‌های شهرستان خرم‌آباد (مرکز استان لرستان) است که در گذشته «چغلوندی» نام داشت، که بخش چغلوندی در سال ۱۳۹۱ با مصوبه هیأت دولت به شهر تبدیل شد و به بیران شهر تغییر نام داد. بیران شهر در حد فاصل ۳۱ درجه و ۵۰ دقیقه تا ۳۱ درجه و ۵۲ دقیقه عرض شمالی و ۵۰ درجه و ۴۸ دقیقه تا ۵۰ درجه و ۵۰ دقیقه طول شرقی در استان لرستان می‌باشد.

شیوه اجرای پژوهش

این تحقیق از لحاظ هدف، کاربردی، از لحاظ میزان و درجه کنترل متغیرها، میدانی و از لحاظ نحوه جمع‌آوری اطلاعات نیز از نوع تحقیقات توصیفی می‌باشد. در این مطالعه تدوین مبانی نظری و مرور منابع با استفاده از مطالعات کتابخانه‌ای و جمع‌آوری اطلاعات مربوط به پرسشنامه از طریق بررسی‌های میدانی انجام شده است. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه خانوارهای ساکن شهر تازه تأسیس بیران شهر (بخش چغلوندی سابق) از توابع شهرستان خرم‌آباد در سال ۱۳۹۴ هجری، شمسی می‌باشد که تعداد آن‌ها ۱۶۵۵ خانوار بود. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۲۰۰ خانوار تعیین شد. فرمول کوکران به صورت زیر می‌باشد؛

$$n = \frac{N(ts)^2}{Nd^2 + (ts)^2}$$

که در آن؛ حجم نمونه = n ، انحراف معیار (جامعه) = s ، حجم جامعه = N ؛ دقت احتمالی = d و $t = 1.96$ می‌باشد. به منظور تعیین انحراف معیار جامعه مورد مطالعه و هم چنین تعیین دقت احتمالی مطلوب، تعداد ۳۰ نمونه از جامعه آماری مشابه جامعه آماری مورد تحقیق پیش‌آزمون شد. انحراف معیار به دست آمده از متغیر سن افراد مورد مطالعه مربوط به این پیش‌آزمون ۸/۶۵ به دست آمد. دقت احتمالی مطلوب نیز از طریق فرمول زیر محاسبه شده است.

$$d = t \cdot \frac{s}{\sqrt{n}} \quad d = 1.96 * \frac{8.65}{\sqrt{30}} = 3.09$$

به منظور افزایش دقت و صحت نتایج، مقدار دقت احتمالی به دست آمده تا حد ۱/۱۵

تعدیل داده شد و حجم نمونه طبق فرمول کوکران به صورت زیر محاسبه گردید؛

$$n = \frac{1655 (1.96 * 8.65)^2}{1655 * (1.15)^2 + (1.96 * 8.65)^2} = 193$$

از طریق فرمول کوکران معادل ۱۹۳ خانوار تعیین شد. برای رسیدن به نتیجه مطلوب، تعداد ۲۰۰ پرسشنامه در میان سرپرست خانوارها توزیع و تکمیل شد. نمونه‌گیری به صورت تصادفی ساده انجام شد. نمونه‌گیری به صورت تصادفی ساده انجام شد. برای تحلیل داده‌ها در محیط نرم افزار IBMSPSS21 استفاده شد.

ابزار پژوهش

ابزار مورد استفاده در این پژوهش برای جمع آوری داده‌های لازم، پرسشنامه محقق ساخته بود که مشتمل بر بخش‌های زیر بود: بخش اطلاعات دموگرافیک جامعه که مشتمل بر سؤالاتی از قبیل جنسیت، سن، وضعیت درآمدی، سطح تحصیلات، تعداد اعضای خانوار، شغل و میزان رفت و آمد به شهرهای اطراف بود. در بخش‌های بعدی پرسشنامه تأثیرات تبدیل روستا به شهر بر کیفیت زندگی مردم در نه بخش؛ ۱. توسعه اشتغال و بهبود فضای کسب و کار (۶ گویه) ۲. بهبود وضعیت مسکن و شهرسازی (۷ گویه) ۳. توسعه بهداشتی - درمانی (۷ گویه) ۴. ارتقاء خدمات شهری (۴ گویه) ۵. بهبود امکانات ارتباطی (۸ گویه) ۶. توسعه آموزشی (۴ گویه) ۷. جلب مشارکت اجتماعی (۵ گویه) ۸. دسترسی به اماکن ورزشی و تفریحی (۳ گویه) و ۹. تأمین امنیت منطقه (۴ گویه) در قالب طیف لیکرت بر روی یک دامنه پنج قسمتی از ۱ تا ۵ (خیلی بدتر شده، بدتر شده، تغییر نکرده، بهتر شده و خیلی بهتر شده) مورد سوال قرار گرفت.

اعتبار یا روایی ابزار پژوهش

در این مطالعه، جهت حصول اطمینان از اعتبار یا روایی محتوایی پرسشنامه، سؤالات، گویه‌ها و طیف مورد استفاده به افراد صاحب نظر در رابطه با موضوع مورد مطالعه ارائه گردید که در مجموع از ۵۶ گویه مورد مطالعه، ۴۸ گویه مورد توافق و ۸ گویه حذف شد. به عبارتی نسبت اعتبار محتوی پرسشنامه (CVR^1) برابر با $0/85$ بدست آمد که از میزان بسیار قابل قبولی برخوردار بود.

پایایی یا قابلیت اعتماد ابزار اندازه‌گیری

این مطالعه، پایایی پرسشنامه از طریق محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برای ۳۰ پرسشنامه توزیع شده از طریق پیش آزمون در یک نمونه مقدماتی، بدست آمد که برای کلیه مقیاس‌ها از میزان بسیار قابل قبولی برخوردار بود و حاکی از انسجام درونی قوی بین گویه‌ها بود (جدول ۱).

جدول ۱: مقدار ضریب آلفای کرونباخ محاسبه شده برای مقیاس مورد مطالعه

آلفای کرونباخ	تعداد گویه	زیر مقیاس
۰/۷۵۲	۶	توسعه اشتغال و بهبود فضای کسب و کار
۰/۸۳۶	۷	بهبود وضعیت مسکن و شهرسازی
۰/۷۰۸	۷	توسعه بهداشتی - درمانی
۰/۷۷۰	۴	ارتقاء خدمات شهری
۰/۸۱۲	۸	بهبود امکانات ارتباطی
۰/۷۱۹	۴	توسعه آموزشی
۰/۷۴۱	۵	جلب مشارکت اجتماعی
۰/۷۶۶	۳	دسترسی به اماکن ورزشی و تفریحی
۰/۷۴۵	۴	تأمین امنیت منطقه

مأخذ: یافته‌های تحقیق

نتایج و یافته‌های تحقیق

در این بخش نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌های گردآوری شده در دو بخش آمار توصیفی جامعه مورد مطالعه و اولویت‌بندی و تعیین میزان اثرات تبدیل روستا به شهر در ابعاد مختلف توسعه و در نهایت اولویت‌بندی کل زیربخش‌ها ارائه شده است.

ویژگی‌های افراد مورد مطالعه

بر اساس نتایج توصیفی به‌دست آمده، ۵۹ درصد پاسخ‌گویان مرد و ۴۱ درصد را زنان تشکیل می‌دادند. میانگین تعداد افراد خانوار در منطقه مورد مطالعه ۴/۹ نفر بود. محدوده سنی پاسخ‌گویان بین ۲۶ تا ۷۰ سال و میانگین سن آنان ۴۳/۴ سال و بیش‌تر افراد (۶۱/۷ درصد) در گروه سنی ۴۰ تا ۵۰ سال قرار داشتند. ۱۹ درصد پاسخ‌گویان بی‌سواد بودند. سطح سواد ۱۶ درصد آنها در حد خواندن و نوشتن، ۱۱ درصد ابتدایی، ۱۵ درصد راهنمایی و ۱۲ درصد نیز دارای دیپلم بودند. هم‌چنین ۱۴ درصد آنان داری مدرک فوق دیپلم، ۹ درصد لیسانس و ۴ درصد فوق لیسانس بودند. بیش‌تر افراد (۵۵ درصد) دارای مشاغل آزاد، ۲۳ درصد کشاورز، ۸ درصد دامدار و ۱۴ درصد نیز کارمند بودند. میانگین درآمد ماهیانه افراد ۷۴۴۲۰۰ هزار تومان بود و بیش‌تر پاسخ‌گویان (۶۸ درصد) کم‌تر از ۸۰۰۰۰۰۰ هزار تومان در ماه درآمد داشتند. دیگر

نتایج این تحقیق نشان داد که هر فرد به طور میانگین ۱۳/۱۳ بار در ماه به خرم آباد (مرکز استان) و ۲/۳ بار در ماه به بروجرد رفت و آمد می‌کند.

اولویت‌بندی و میزان اثرات تبدیل روستا به شهر بر توسعه اشتغال و بهبود فضای کسب و کار

نتایج به‌دست آمده در خصوص اثرات تبدیل روستا به شهر بر توسعه اشتغال و بهبود فضای کسب و کار نشان می‌دهد که اگرچه میزان درآمد از دیدگاه ۴۴ درصد پاسخ‌گویان بهتر شده اما از نظر ۳۳ درصد افراد در ایجاد فرصت شغلی جدید بهبودی حاصل نشده است. بر اساس این نتایج تنها ۳ درصد بیان نموده‌اند که وضعیت اشتغال آنان بهتر شده است. ۷۵ درصد پاسخ‌گویان گزارش نموده‌اند وضعیت اشتغال زنان تغییری نکرده است. تنوع فعالیت‌های تولیدی و خدماتی نیز روند خوبی را نشان نمی‌دهد و ۵۸ درصد معتقدند که در این زمینه تغییری حاصل نشده است (جدول ۲). طبق نتایج اولویت‌بندی در بین اثرات تبدیل روستا به شهر بر توسعه اشتغال و بهبود فضای کسب و کار بیش‌ترین تأثیر در زمینه‌ی میزان درآمد و کم‌ترین تأثیر در زمینه‌ی اشتغال زنان بوده است.

جدول ۲: اولویت‌بندی و میزان اثرات تبدیل روستا به شهر بر توسعه اشتغال و بهبود فضای کسب و کار

رتبه	میانگین	درصد تأثیر					مؤلفه‌ها
		خیلی بدتر شده	بدتر شده	تغییر نکرده	بهبتر شده	خیلی بهتر شده	
۱	۳,۷۵	-	-	۳۸	۴۴	۱۷	میزان درآمد
۳	۳,۴۳	-	-	۴۵	۳۱	۱۲	آینده شغلی و پیشرفت شغلی
۲	۳,۵۸	۲	۸	۳۳	۳	۱۷	ایجاد فرصت‌های شغلی جدید
۶	۳,۱۴	-	۵	۷۵	۱۶	۳	اشتغال زنان
۴	۳,۴۰	۶	۱	۴۵	۳۸	۹	کسب درآمدهای غیرکشاورزی
۵	۳,۱۵	۵	۱۰	۵۸	۱۹	۸	تنوع فعالیت‌های تولیدی و خدماتی

مأخذ: یافته‌های تحقیق

اولویت‌بندی و میزان اثرات تبدیل روستا به شهر بر بهبود وضعیت مسکن و شهرسازی

بررسی دیدگاه پاسخ‌گویان در این بخش، نشان می‌دهد که از نظر بیش‌تر افراد (۵۶ درصد) بازار خرید و فروش مسکن تغییری نکرده است. ۵۴ درصد مردم ابراز داشته‌اند که استفاده از معیارهای فنی در ساخت و ساز مسکن بهتر شده و به باور ۵۹ درصد ساکنان این شهر بیش‌ترین بهبود در نماسازی مسکن ایجاد شده است. هم‌چنین به اعتقاد ۵۶ درصد پاسخ‌گویان در کیفیت

مصالح به کار رفته و وضعیت تجهیزات و امکانات مسکن بهبود حاصل شده است (جدول ۳). طبق نتایج اولویت‌بندی در بین اثرات تبدیل روستا به شهر بر بهبود وضعیت مسکن و شهرسازی بیش‌ترین تأثیر در زمینه‌ی ناماسازی مسکن و کم‌ترین تأثیر در زمینه‌ی بازار خرید و فروش مسکن بوده است.

جدول ۳: اولویت‌بندی و میزان اثرات تبدیل روستا به شهر بر بهبود وضعیت مسکن و شهرسازی

رتبه	میانگین	درصد تأثیر					مؤلفه‌ها
		خیلی بدتر شده	بدتر شده	تغییر نکرده	بهتر شده	خیلی بهتر شده	
۷	۳,۳۸	۵	۱	۵۶	۲۷	۱۱	بازار خرید و فروش مسکن
۵	۳,۸۶	۲	۴	۲۰	۵۴	۲۰	معیارهای فنی در ساخت و ساز
۱	۴,۳۱	-	-	۵	۵۹	۳۶	ناماسازی مسکن
۶	۳,۵۷	۴	۱۸	۱۵	۴۳	۲۰	وضعیت اجاره
۳	۴,۱۶	-	-	۱۴	۵۶	۳۰	کیفیت مصالح به کار رفته
۲	۴,۲۱	۲	۱	۶	۵۶	۳۵	وضعیت تجهیزات و امکانات مسکن
۴	۳,۹۷	۴	۳	۱۸	۴۲	۳۳	اعمال مقررات ساخت و ساز

مأخذ: یافته‌های تحقیق

اولویت‌بندی و میزان اثرات تبدیل روستا به شهر بر توسعه بهداشتی - درمانی

بررسی اظهار نظر مردم در مورد نقش تبدیل روستا به شهر در بهبود وضعیت بهداشت نشان می‌دهد که دسترسی به خدمات درمانی از دیدگاه ۴۰ درصد پاسخ‌گویان بهتر شده است. بیش‌ترین بهبود (۵۵ درصد پاسخ‌گویان) در پاکیزگی و نظافت شهر و کم‌ترین بهبود (۲۱ درصد پاسخ‌گویان) در دسترسی آسان به پزشکان متخصص حاصل شده است (جدول ۴). طبق نتایج اولویت‌بندی در بین اثرات تبدیل روستا به شهر بر توسعه بهداشتی - درمانی بیش‌ترین تأثیر در زمینه‌ی پاکیزگی و نظافت شهر و کم‌ترین تأثیر در زمینه‌ی دسترسی به خدمات درمانی بوده است.

جدول ۴: اولویت‌بندی و میزان اثرات تبدیل روستا به شهر بر توسعه بهداشتی - درمانی

رتبه	میانگین	درصد تأثیر					مؤلفه‌ها
		خیلی بدتر شده	بدتر شده	تغییر نکرده	بهبتر شده	خیلی بهتر شده	
۷	۳,۳	-	۷	۳۳	۴۰	۲۰	دست‌رسی به خدمات درمانی
۳	۳,۵۵	-	۷	۴۴	۳۶	۱۳	دست‌رسی به امکانات بهداشتی
۵	۳,۳۴	۵	۹	۴۹	۲۱	۱۶	دست‌رسی آسان به پزشکان متخصص
۶	۳,۳۳	۷	۸	۳۷	۴۱	۷	تخلیه فاضلاب
۲	۳,۶۱	۲	۱	۴۶	۳۶	۱۵	کیفیت آب آشامیدنی
۱	۴,۰۵	۲	-	۱۶	۵۵	۲۷	پاکیزگی و نظافت شهر
۴	۳,۴۷	-	۶	۴۸	۳۴	۱۱	دفن بهداشتی زباله

مأخذ: یافته‌های تحقیق

اولویت‌بندی و میزان اثرات تبدیل روستا به شهر در ارتقاء خدمات شهری

طبق نتایج به دست آمده از دیدگاه افراد مورد مطالعه تبدیل روستا به شهر در ارتقاء خدمات شهری در دو مؤلفه‌ی وضعیت فضای سبز و خدمات فروشگاهی بسیار شهر امیدوار کننده است به طوری که به ترتیب ۴۰ درصد و ۴۷ درصد آن‌ها گزارش کرده‌اند که فضای سبز و ارائه خدمات فروشگاهی در محل زندگی آن‌ها خیلی بهتر شده است. هم‌چنین از نظر ۴۵ درصد افراد توسعه زیرساخت‌های اساسی به نسبت قبل بهتر شده است (جدول ۵). طبق نتایج اولویت‌بندی در بین اثرات تبدیل روستا به شهر در ارتقاء خدمات شهری بیش‌ترین تأثیر در زمینه‌ی ارائه خدمات فروشگاهی و کم‌ترین تأثیر در زمینه‌ی دست‌رسی به خدمات اداری بوده است.

جدول ۵: اولویت‌بندی و میزان اثرات تبدیل روستا به شهر در ارتقاء خدمات شهری

رتبه	میانگین	درصد تأثیر					مؤلفه‌ها
		خیلی بدتر شده	بدتر شده	تغییر نکرده	بهبتر شده	خیلی بهتر شده	
۲	۴,۲۷	۱	۱	۸	۵۰	۴۰	فضای سبز
۳	۳,۶۳	۲	۱	۴۱	۴۵	۱۱	توسعه زیرساخت‌های اساسی
۴	۳,۶۱	۱	۲	۴۲	۴۰	۱۴	دست‌رسی به خدمات اداری
۱	۴,۴۷	-	۲	۵	۴۴	۴۹	ارائه خدمات فروشگاهی

اولویت‌بندی و میزان اثرات تبدیل روستا به شهر بر بهبود امکانات ارتباطی

بر اساس نتایج حاصله بررسی اثرات تبدیل روستا به شهر بر وضعیت امکانات ارتباطی نشان می‌دهد که دسترسی به پست بانک روند رو به رشدی را داشته و ۶۱ درصد گزارش کرده‌اند دسترسی آن‌ها به پست بانک بهتر شده است. وضعیت جاده‌ها و علائم راهنمایی و رانندگی نیز از دیدگاه مردم امیدوارکننده است به طوری که به ترتیب ۵۸ و ۵۶ درصد پاسخ‌گویان بر این باورند که وضعیت راه‌ها و علائم راهنمایی و رانندگی بهتر شده است. ۵۴ درصد پاسخ‌گویان نیز بیان کرده‌اند که دسترسی به کتابخانه و روزنامه و نشریات تغییری نکرده و آن را بد توصیف کرده‌اند (جدول ۶). طبق نتایج اولویت‌بندی در بین اثرات تبدیل روستا به شهر بر بهبود امکانات ارتباطی بیش‌ترین تأثیر در زمینه‌ی دسترسی به پست بانک و کم‌ترین تأثیر در زمینه‌ی دسترسی به کتابخانه، روزنامه و نشریات بوده است.

جدول ۶: اولویت‌بندی و میزان اثرات تبدیل روستا به شهر بر بهبود امکانات ارتباطی

رتبه	میانگین	درصد تأثیر					مؤلفه‌ها
		خیلی بدتر شده	بدتر شده	تغییر نکرده	بهبتر شده	خیلی بهتر شده	
۷	۳,۲۶	۱۱	۲۱	۱۸	۳۱	۱۹	امکانات رایانه و اینترنت
۵	۳,۴۱	۱۱	۱۲	۱۹	۴۱	۱۷	دسترسی به خدمات مخابراتی
۱	۴,۳۹	-	-	-	۶۱	۳۹	دسترسی به پست بانک
۲	۳,۹۲	۴	۲	۱۴	۵۸	۲۲	وضعیت جاده و راه‌ها
۶	۳,۳۹	۳	۱۲	۳۴	۴۲	۹	وضعیت پیاده‌روها
۳	۳,۸۴	۱	۳	۲۱	۵۶	۱۸	علائم راهنمایی و رانندگی
۴	۳,۵۷	۷	۶	۳۲	۳۳	۲۲	وضعیت حمل و نقل
۸	۲,۸۵	۱۰	۱۸	۵۴	۱۳	۵۵	دسترسی به کتابخانه، روزنامه و نشریات

مأخذ: یافته‌های تحقیق

اولویت‌بندی و میزان اثرات تبدیل روستا به شهر بر توسعه آموزشی

نتایج به دست آمده در این بخش در مورد نقش تبدیل روستا به شهر بر وضعیت آموزش حاکی از آن است که دسترسی دانش آموزان این منطقه به مدرسه بهتر شده و از نظر ۶۶ درصد آن‌ها نیز تغییری در دسترسی به آموزش عالی حاصل نشده است. ۶۸ درصد ساکنان نیز اظهار داشته‌اند که کیفیت امکانات آموزشی بهتر و خیلی بهتر شده است (جدول ۷). طبق نتایج

اولویت‌بندی در بین اثرات تبدیل روستا به شهر بر توسعه آموزشی بیش‌ترین تأثیر در زمینه‌ی دسترسی دانش‌آموزان به مدرسه و کم‌ترین تأثیر در زمینه‌ی دسترسی به آموزش عالی بوده است.

جدول ۷: اولویت‌بندی و میزان اثرات تبدیل روستا به شهر بر توسعه آموزشی

رتبه	میانگین	درصد تأثیر				مؤلفه‌ها	
		خیلی بدتر شده	بدتر شده	تغییر نکرده	بهبتر شده		
۳	۳,۶۰	۲	۳	۴۲	۳۹	۱۴	کیفیت آموزشگران
۱	۴,۷۲	۱	-	۹	۵۶	۳۳	دست‌رسی دانش‌آموزان به مدرسه
۲	۳,۸۷	۳	۴	۲۵	۳۹	۲۹	کیفیت امکانات آموزشی
۴	۳,۴۸	-	۳	۶۶	۲۰	۱۱	دست‌رسی به آموزش عالی

مأخذ: یافته‌های تحقیق

اولویت‌بندی و میزان اثرات تبدیل روستا به شهر در جلب مشارکت اجتماعی

بررسی نظرات پاسخ‌گویان در مورد نقش تبدیل روستا به شهر بر افزایش مشارکت اجتماعی آنان نشان می‌دهد که مشارکت مردم در مراسم و عزاداری‌ها به مراتب بیش‌تر از قبل شده است به طوری که ۸۸ درصد پاسخ‌گویان بهبود قابل توجهی را در مشارکت در مراسمات گزارش کرده‌اند. ۳۶ درصد آن‌ها نیز بر این باورند که تبدیل محل زندگی‌شان به شهر باعث افزایش مشارکت آن‌ها در طرح‌های شهری و امور مربوط به محله شده است (جدول ۸). طبق نتایج اولویت‌بندی در بین اثرات تبدیل روستا به شهر در جلب مشارکت اجتماعی بیش‌ترین تأثیر در زمینه‌ی شرکت در مراسم عزاداری و جشن و کم‌ترین تأثیر در زمینه‌ی مشارکت در انتخابات بوده است.

جدول ۸: اولویت‌بندی و میزان اثرات تبدیل روستا به شهر در جلب مشارکت اجتماعی

رتبه	میانگین	درصد تأثیر				مؤلفه‌ها	
		خیلی بدتر شده	بدتر شده	تغییر نکرده	بهبتر شده		
۳	۳,۶۵	۳	۳	۳۹	۳۶	۱۹	مشارکت در طرح‌های شهری
۵	۳,۵۱	۱	۱۱	۳۹	۳۴	۱۵	مشارکت در انتخابات
۴	۳,۶۳	۳	۱۳	۲۴	۲۸	۲۲	مشارکت در امور خیریه
۱	۴,۳۴	-	-	۱۲	۴۲	۴۶	شرکت در مراسم عزاداری و جشن
۲	۴,۲۱	۱	۳	۱۵	۳۶	۴۵	مشارکت در امور محله

مأخذ: یافته‌های تحقیق

اولویت‌بندی و میزان اثرات تبدیل روستا به شهر در دسترسی به اماکن ورزشی و تفریحی

نتایج به دست آمده در این بخش نشان می‌دهد که با تبدیل روستا به شهر، دسترسی به اماکن ورزشی، فرهنگی و تفریحی روند رو به رشدی نداشته است. به طوری که ۶۳ درصد پاسخ‌گویان هیچگونه بهبودی در اماکن فرهنگی و هنری را گزارش نکرده‌اند و تنها ۲۶ و ۲۷ درصد آن‌ها به ترتیب اظهار داشته‌اند که وضعیت اماکن ورزشی و تفریحی آن‌ها بهتر شده است (جدول ۹). طبق نتایج اولویت‌بندی در بین اثرات تبدیل روستا به شهر در دسترسی به اماکن ورزشی و تفریحی بیش‌ترین تأثیر در زمینه‌ی دسترسی به اماکن ورزشی، سالن ورزشی و غیره و کم‌ترین تأثیر در زمینه‌ی دسترسی به اماکن فرهنگی و هنری بوده است.

جدول ۹: اولویت‌بندی و میزان اثرات تبدیل روستا به شهر در دسترسی به اماکن ورزشی و تفریحی

رتبه	میانگین	درصد تأثیر				مؤلفه‌ها
		خیلی بدتر شده	بدتر شده	تغییر نکرده	بهبتر شده	
۱	۳,۳۸	۱۰	۱۰	۳۳	۲۶	دست‌رسی به اماکنات و سالن ورزشی
۳	۳,۰۹	۲	۱۶	۶۳	۹	دست‌رسی به اماکنات فرهنگی و هنری
۲	۳,۳۰	۷	۱۸	۲۸	۲۷	دست‌رسی به اماکنات تفریحی (پارک و...)

مأخذ: یافته‌های تحقیق

اولویت‌بندی و میزان اثرات تبدیل روستا به شهر در تأمین امنیت منطقه

بررسی دیدگاه افراد مورد مطالعه در مورد تأمین امنیت محل زندگی نشان می‌دهد که بیش‌تر پاسخ‌گویان (۴۴ درصد) معتقدند که وضعیت روشنایی معابر نسبت به قبل خیلی بهتر شده است. ۴۱ درصد آنان اظهار داشته‌اند که در دسترسی به پلیس تغییری ایجاد نشده و شاید به همین دلیل باشد که ۲۲ درصد پاسخ‌گویان گزارش کرده‌اند که وضعیت امنیت عمومی (کاهش مزاحمت، سرقت و غیره) بدتر شده است. در خصوص نزاع و کشمکش‌های محلی اگرچه ۳۳ درصد اعلام کرده‌اند که نسبت به قبل تغییر نکرده است، اما ۳۱ درصد ساکنان بر این باورند که این معضل بهتر و حتی ۱۵ درصد آنان اظهار داشته‌اند که خیلی بهتر از قبل شده است (جدول ۱۰). طبق نتایج اولویت‌بندی در بین اثرات تبدیل روستا به شهر در تأمین امنیت منطقه بیش‌ترین تأثیر در زمینه‌ی روشنایی معابر در شب و کم‌ترین تأثیر در زمینه‌ی تأمین امنیت عمومی (کاهش مزاحمت، سرقت و غیره) بوده است.

جدول ۱۰: اولویت‌بندی و میزان اثرات تبدیل روستا به شهر در تأمین امنیت منطقه

رتبه	میانگین	درصد تأثیر				مؤلفه‌ها	
		خیلی بدتر شده	بدتر شده	تغییر نکرده	بهبتر شده		
۲	۳,۳۶	۴	۱۷	۳۳	۳۱	۱۵	نزاع و کشمکش‌های محلی
۴	۳,۱۲	۴	۲۲	۴۳	۲۰	۱۱	امنیت عمومی (کاهش مزاحمت، سرقت و غیره)
۳	۳,۱۳	۹	۱۲	۴۱	۳۳	۵	دست‌رسی به پلیس
۱	۴,۲۳	۱	۳	۱۲	۴۰	۴۴	روشنایی معابر در شب

مأخذ: یافته‌های تحقیق

اولویت‌بندی اثرات تبدیل روستا به شهر در زیر بخش‌های مختلف

نتایج اولویت‌بندی اثرات تبدیل روستا به شهر در زیر بخش‌های مختلف (جدول ۱۱)، نشان داد که از دیدگاه افراد مورد مطالعه تبدیل شدن بخش چغلووندی به شهر بیران شهر بیش‌ترین اثرات را به ترتیب در زیر بخش‌های؛ (۱) ارتقاء خدمات شهری (۲) بهبود وضعیت مسکن و شهرسازی (۳) توسعه آموزشی (۴) جلب مشارکت اجتماعی (۵) توسعه بهداشتی - درمانی (۶) بهبود امکانات ارتباطی (۷) تأمین امنیت منطقه (۸) توسعه اشتغال و بهبود فضای کسب و کار و (۹) دست‌رسی به اماکن ورزشی و تفریحی داشته است.

جدول ۱۱: اولویت‌بندی اثرات تبدیل روستا به شهر در زیر بخش‌های مختلف

رتبه	میانگین	مؤلفه‌ها
۱	۳,۹۹	ارتقاء خدمات شهری
۲	۳,۹۲	بهبود وضعیت مسکن و شهرسازی
۳	۳,۹۱	توسعه آموزشی
۴	۳,۸۶	جلب مشارکت اجتماعی
۵	۳,۵۸	توسعه بهداشتی - درمانی
۶	۳,۵۷	بهبود امکانات ارتباطی
۷	۳,۴۵	تأمین امنیت منطقه
۸	۳,۴۰	توسعه اشتغال و بهبود فضای کسب و کار
۹	۳,۲۵	دست‌رسی به اماکن ورزشی و تفریحی
-	۳,۶۶	میانگین کل اثرات

مأخذ: یافته‌های تحقیق

نتیجه‌گیری

- طبق نتایج کم‌ترین تأثیر تبدیل روستا به شهر در بین اثرات بر توسعه اشتغال و بهبود فضای کسب و کار در زمینه‌ی بهبود اشتغال زنان بوده است. این نتیجه با نتایج تحقیقات (Fedak, 2000)، (Kamanda, 2007) و (Hinrey, 2007) هم‌خوانی ندارد. چرا که این محققین بر این باورند ایجاد شهرهای کوچک منجر به توسعه اشتغال می‌گردد. با توجه به نقش و جایگاه زنان در اقتصاد امروز، پیشنهاد می‌شود که مسئولین و دست‌اندرکاران این منطقه زمینه را برای اشتغال زنان از بالاخص از طریق مشاغل زود بازده و با نیاز کم‌تر به سرمایه فراهم آورند. توجه بیش‌تر به فعالیت صندوق‌های اعتباری خرد زنان و توسعه صنایع و مشاغل خانگی مختص زنان از جمله اقدامات مثبتی خواهد بود که در این زمینه می‌تواند کارگشا باشد.
- در زیربخش مسکن و شهرسازی بیش‌ترین تأثیر در زمینه‌ی نامسازی مسکن و کم‌ترین تأثیر در زمینه‌ی بازار خرید و فروش مسکن بوده است. این نتایج با نتایج تحقیق ضیاء توانا و امیرانتخابی (۱۳۸۶) مطابقت دارد. هر دو نتیجه حاصله را می‌توان از اثرات مثبت این پدیده در منطقه مورد مطالعه قلمداد کرد. چرا که نوسان در بازار خرید و فروش مسکن، و به ویژه بالا رفتن قیمت مسکن نمی‌تواند اثر مثبتی در یک جامعه به شمار رود.
- طبق نتایج در بین اثرات تبدیل روستا به شهر بر توسعه بهداشتی - درمانی کم‌ترین تأثیر در زمینه‌ی دسترسی به خدمات درمانی بوده است. با توجه به اهمیت این نوع خدمات و نیاز ساکنان منطقه مورد مطالعه، این نتیجه می‌بایست مدنظر مسئولان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی کشور و در سطوح پایین‌تر مرکز بهداشت شهرستان خرم‌آباد قرار بگیرد. چرا که نتایج این تحقیق حاکی از ضعف زیرساختی در زمینه ارائه خدمات درمانی در شهر بیران شهر می‌باشد.
- طبق نتایج از نظر ارتقاء خدمات شهری کم‌ترین تأثیر در زمینه‌ی دسترسی به خدمات اداری بوده است. با توجه به جدیدالتأسیس بودن بیران‌شهر، احداث زیرساخت‌های اداری احتمالاً نیازمند زمان بیش‌تر می‌باشد. اگرچه می‌بایست در این زمینه مصوبات و مراحل قانونی مورد نیاز در نظر گرفته شود.

- طبق نتایج کم‌ترین تأثیر اثرات تبدیل روستا به شهر بر بهبود امکانات ارتباطی در زمینه‌ی دسترسی به کتابخانه، روزنامه و نشریات و در بین اثرات بر توسعه آموزشی در زمینه‌ی دسترسی به آموزش عالی بوده است. این نتیجه با نتایج تحقیق پورطاهری و هم‌کاران (۱۳۹۰) هم‌خوانی دارد. هم‌چنین در بین اثرات از نظر دسترسی به اماکن ورزشی و تفریحی کم‌ترین تأثیر در زمینه‌ی دسترسی به امکانات فرهنگی و هنری بوده است. این نتایج با یافته‌های پژوهش کریمی و هم‌کاران (۱۳۹۳) مطابقت ندارد زیرا که از نظر این مطالعه بیش‌ترین تأثیر تبدیل روستا به شهر در ابعاد اجتماعی- فرهنگی رخ داده است. از این‌رو پیشنهاد می‌گردد تا زمینه برای ایجاد و توسعه چنین خدماتی در شهر تازه تأسیس بیران‌شهر توسط برنامه‌ریزان و مسئولان این شهر و استانداری استان لرستان مهیا گردد.
- بر اساس دیگر نتایج در بین اثرات تبدیل روستا به شهر در تأمین امنیت منطقه کم‌ترین تأثیر در زمینه‌ی تأمین امنیت عمومی (کاهش مزاحمت، سرقت و غیره) بوده است. این نتیجه با نتیجه تحقیق پورطاهری و هم‌کاران (۱۳۹۰) هم‌خوانی دارد. تغییر در روابط و هم‌چنین مناسباتی که به لحاظ تبدیل روستا به شهر در این منطقه ایجاد شده است ضرورت امنیت بیش‌تر در این شهر تازه تأسیس را می‌طلبد. از این رو ضروری است تا تدابیر لازم جهت اقدامات عملی و عاجل توسط مسئولان قضایی و انتظامی در این زمینه اندیشیده شود.
- بر اساس نتایج اولویت‌بندی اثرات تبدیل روستا به شهر در زیر بخش‌های مختلف توسعه بیش‌ترین اثرات را به ترتیب در زیر بخش‌های؛ (۱) ارتقاء خدمات شهری (۲) بهبود وضعیت مسکن و شهرسازی (۳) توسعه آموزشی (۴) جلب مشارکت اجتماعی (۵) توسعه بهداشتی - درمانی (۶) بهبود امکانات ارتباطی (۷) تأمین امنیت منطقه (۸) توسعه اشتغال و بهبود فضای کسب و کار و (۹) دسترسی به اماکن ورزشی و تفریحی داشته است. از این رو پیشنهاد می‌شود تا نهادهای دولتی متولی این شهر اولویت‌های برنامه‌ریزی خود را بر اساس نتایج تحقیق حاضر به توسعه موارد انتهایی این اولویت‌بندی معطوف دارند. بنابراین توجه به مواردی چون احداث اماکن ورزشی و تفریحی، تلاش برای اشتغال بیش‌تر و بهبود فضای کسب و کار و تأمین امنیت منطقه بیش‌تر می‌تواند کمبودها و نیازهای این شهر را برای آبادانی، پیشرفت و توسعه میسر سازد.

منابع و مآخذ:

۱. انصاری، م.، ولی شریعت‌پناهی، م.، ملک‌حسینی، ع.، مدیری، م. ۱۳۹۷. تحلیل الگوی گسترش شهری در شهرهای میانه‌اندام با استفاده از مدل‌های کمی (مطالعه موردی: شهر ملایر). فصلنامه آمایش محیط، ۱۱ (۴۳): ۱۸۲-۱۴۷.
۲. ایزدی، ح. ۱۳۹۲. ارتقای روستا به شهر و تأثیر آن در تحول تعامل‌های روستایی- شهری مطالعه موردی: بخش بیضاء- شهرستان سپیدان. فصلنامه پژوهش‌های روستایی، ۴(۱): ۱۰۰-۷۷.
۳. برقی، ح.، قنبری، ی.، سیف‌الهی، م. ۱۳۹۰. بررسی رضایتمندی ساکنان مناطق روستایی در تبدیل نقاط روستایی به شهر. فصلنامه جغرافیا، ۹(۳۱): ۲۱۵-۲۳۳.
۴. پورطاهری، م.، رکن‌الدین‌افتخاری، ع. ر.، فتاحی، ا. ۱۳۹۰. ارزیابی کیفیت زندگی در نواحی روستایی (مطالعه موردی: دهستان خاوه‌ی شمالی، استان لرستان). فصلنامه پژوهش‌های جغرافیای انسانی، ۴۳(۷۶): ۱۳-۳۱.
۵. تقیلو، ع. ا.، موسوی، م. ن.، حمیدیان، ع. ۱۳۹۴. تحلیلی بر تعاملات شهر و روستا با تأکید بر توسعه روستاهای اطراف شهرها (مطالعه موردی: استان آذربایجان غربی). فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی روستایی، ۴(۳): ۸۸-۷۵.
۶. خراسانی، م.، حاجیلو، م.، ولی زاده، ز. ۱۳۹۳. سنجش و ارزیابی کیفیت زندگی در روستاهای دهستان کرسف شهرستان خدابنده. مجله پژوهش و برنامه‌ریزی روستایی، ۳(۸): ۶۵-۷۸.
۷. رضوانی، م. ر.، منصوریان، ح.، احمدی، ف. ۱۳۸۹. ارتقای روستاها به شهر و نقش آن در بهبود کیفیت زندگی ساکنان محلی، (مطالعه موردی شهرهای فیروزآباد و صاحب در استان‌های لرستان و کردستان). مجله پژوهش‌های روستایی، ۱۱(۱): ۶۵-۳۳.
۸. زنگنه شهرکی، س.، ۱۳۹۲. فرایند تبدیل نقاط روستایی به شهر در مقیاس ملی و پیدایش پدیده خام شهرها. فصلنامه پژوهش‌های روستایی، ۴(۳): ۵۵۷ - ۵۳۵.
۹. سجادی، ژ.، فرجی ملایی، ا.، عظیمی، آ. ۱۳۹۱. تحلیل کیفیت زندگی در یک محیط روستا - شهری (مورد پژوهی: شهر سگزآباد). مدیریت شهری، ۱۰(۳): ۲۶۵-۲۸۴.
۱۰. سمیعی پور، د. ۱۳۹۱. تبدیل روستا به شهر و نقش آن در توسعه منطقه‌ای و تحولات نظام شهری (مطالعه موردی: استان خراسان رضوی)، پایان‌نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، دانشکده جغرافیا و علوم محیطی دانشگاه حکیم سبزواری، صص ۲-۳.

۱۱. صابر، ا.، خاتون آبادی، ا.، ابراهیمی، م. ص. ۱۳۹۴. بررسی پیامدهای اقتصادی و اجتماعی تبدیل روستا به شهر (مطالعه موردی: روستا - شهر حسن آباد، شهرستان اقلید). مجله مطالعات ساختار و کارکرد شهری، ۳(۱۰): ۱۱-۲۸.
۱۲. علیپور، د.، شهابیان، پ. ۱۳۹۸. ارزیابی عوامل مؤثر بر رضایتمندی از کیفیت محیطی محلات مسکونی (نمونه موردی: شهر جدید پردیس). فصلنامه آمایش محیط، ۱۲ (۴۶): ۲۱-۴۰.
۱۳. فنی، ز. ۱۳۸۲. شهرهای کوچک رویکردی دیگر در توسعه منطقه‌ای. انتشارات سازمان شهرداری‌های کشور، تهران.
۱۴. کریمی، ب.، بدری، ع.، سلمانی، م.، قدیری معصوم، م. ۱۳۹۳. ارزیابی تأثیر ارتقای روستاها به شهر در توسعه مناطق کوهستانی از دیدگاه مردم محلی (مطالعه موردی: بخش دیلمان شهرستان سیاهکل). مجله پژوهش‌های روستایی، ۳(۳): ۱-۳۱.
۱۵. نیک‌پور، ع.، رزقی‌رمی، ف. ۱۳۹۸. بررسی و تحلیل شاخص‌های توسعه شهری بر اساس مدل‌های تصمیم‌گیری چندمعیاره مورد مطالعه: شهر بابل. فصلنامه آمایش محیط، ۱۲ (۴۶): ۴۱-۶۲.
16. Fedak, R. 2000. Small towns and industry growth in India. Dehlei.
17. Hinrey, N. 2007. Small Towns and urban planning in developing country. Journal of Urban studies, 33(946).
18. Kamanda, U. 2007. Concept of urban centers and small town in Latin America. Brazilia.
19. Omid, S., Khatoon Abadi, A., Ebrahimi, M. S. 2014. Converting the Village to City and Sustainable Urban Development (A Case of Fars Province - Iran), Journal of Civil Engineering and Urbanism, 4(2): 195-199.
20. Owusu, G. 2005. The Role of district capitals in regional development: linking small towns, rural-urban linkage and decentralization in Ghana. PhD. thesis; Department of Geography Norwegian University of Science and Technology, p 119.
21. Pal, A. K., Kumar, U. C. 2005. Quality of Life (QoL) concept for the evaluation of societal development of rural community in West Bangal, India, Asia-Pacific. Journal of Rural Development, 15(2); 83-93.
22. Puwen, K. 2008. Role of small centers and development, a case study. Indonesia, Cambon University.

23. Tacoli, C., and Agergaard, J. 2017. Urbanisation, rural transformations and food systems: The role of small towns, Working Paper, Published by IIED, London. pp 1-27. Available on: <http://pubs.iied.org/pdfs/10806IIED.pdf>
24. United Nations Population Fund. 2007. State of World Population 2007. Unlashing the Potential of Urban Growth, New York, and UNFPA.
25. Zielinska, H., Kędziora-Kornatowska, K., Ciemnoczołowski, W. 2011. Evaluation of quality of life (QoL) of students of the U3A on the basis of socio-demographic factors and health status. Archives of gerontology and geriatrics, 53(2); 198-202.

پښتونستان د علومو انساني او مطالعاتو فریښکي
پرتال جامع علوم انساني